

Kontroly domácích kotlů jsou i nadále možné, rozhodl Ústavní soud ČR.

25.7.2017, Zdroj: ČTK

Ústavní soud (ÚS) ponechal úředníkům pravomoc kontrolovat, čím lidé topí doma v kotlích. Zamítl návrh pravicových poslanců na zrušení části zákona o ochraně ovzduší. Poslanci v kontrolách spatřují vážný zásah do práva na nedotknutelnost obydlí. Podle jejich právníka Zdeňka Koudelky ÚS dál přednost zájmu státní moci před soukromím lidí. Ministr životního prostředí Richard Brabec (ANO) nález přivítal, kontroly jsou podle něj funkční nástroj ochrany ovzduší.

Podle soudce zpravodaje Ludvíka Davida se **zákon neprotiví ústavnímu pořádku. Pokud fyzická kontrola kotle následuje po vyčerpání ostatních možností a je důsledkem opakovaného podezření na používání nevhodného paliva, jde o přiměřené omezení práv. ÚS zdůraznil zájem na ochraně zdraví a životního prostředí.**

"Jde o úpravu, kterou je třeba jako naléhavou společenskou potřebu respektovat a podle našeho názoru je povinen podrobit se jí i jednotlivec v zájmu zdravého životního prostředí a především ochrany zdraví jiných," řekl novinářům David.

Fyzická kontrola je podle zákona krajním řešením, připadá v úvahu v odůvodněných situacích, po opakovaných stížnostech a výzvě k nápravě. Lidem, kteří kontrolory nepustí ke kotli nebo palivu, hrozí postih až 50.000 korun, podle ústavních soudců sankce není nepřiměřeně přísná.

Podle Brabce ministerstvo normu připravovalo spolu s ústavními právníky tak, aby případná kolize s nedotknutelností obydlí byla vyřešena. Kontrolu provozu kotlů označil za funkční a preventivní nástroj ochrany ovzduší, dlouho po něm prý volaly obce i veřejnost. "První sezóna neprokázala žádné problémy, žádné komando se nikam nevlamovalo, naopak upozornění od úřadu na možné porušení zákona bylo obvykle impulsem k nápravě nezákonného chování," uvedl Brabec.

Rozhodnutí přivítal také Miroslav Šuta z Centra pro životní prostředí a zdraví. **Znečištění ovzduší v Česku podle něj vážně ohrožuje zdraví i životy lidí. "Jediný 'čmoudil', který spaluje odpady ve svých kamnech, je přitom schopen nebezpečnými zplodinami zamořit celou vesnici nebo čtvrt' města. Vítám, že soudci podpořili zachování kontrol,"** řekl ČTK Šuta.

Podle poslaneckého návrhu je novela odrazem "neustálé touhy po regulaci" a otevírá "mnohaproudou dálnici pro různé ministerské úřednické a nátlakové skupiny", které chtějí o všem vědět a vše kontrolovat v zájmu obecného blaha. "Ústavní soud se postavil na stranu státní moci, myslím, že z něho musí mít radost každá vláda," řekl dnes Koudelka.

Poslanec TOP 09 Martin Plíšek připomněl, že návrh zákonodárci podali v kontextu omezování svobod, ke kterému se podle něj uchyluje vláda. "Zcela respektuji rozhodnutí Ústavního soudu. My jsme podali návrh z hlediska práva na nedotknutelnost obydlí. Ústavní soud dal větší důraz na právo na ochranu zdraví a životního prostředí," řekl ČTK Plíšek. I poslanec ODS Jan Zahradník uvedl, že rozhodnutí soudu respektuje. "Zároveň věřím, že úředníci nebudou možnost vstoupit na základě podezření do soukromého obydlí nadužívat. Pokud někteří majitelé kotlů na tuhá paliva ohrožují své okolí spalinami, mají být potrestáni na základě kontroly, která provede odběr vzorků vnějším způsobem z kouře," napsal Zahradník ČTK.

Skupina poslanců zdůraznila také to, že Listina základních práv a svobod umožňuje domovní prohlídku na příkaz soudce jen pro účely trestního řízení, nikoliv na základě zákona o ochraně ovzduší. **Omezit nedotknutelnost obydlí je možné jen z jasně vymezených důvodů. Mezi ně sice patří ochrana života nebo práv a svobod druhých, ovšem podle poslanců nepostačuje povšechné tvrzení o ochraně zdraví a práv "neurčitých osob v neurčité míře". Vždy by měla existovat přímá vazba mezi vstupem do obydlí a záchranou člověka, majetku či naplnění jiného nesporného cíle.**

Podle Davida ale nelze kontroly kotle srovnávat s domovní prohlídkou. Kontrola se omezuje na kotel, dokumentaci, příslušenství, palivo. David také připomněl, že proti kontrole se mohou lidé dodatečně bránit zásahovou žalobou podle soudního řádu správního.

Nové znění zákona o ochraně ovzduší je účinné od začátku letošního roku. Podle zjištění ČTK ale do června novela žádné pokuty nepřinesla a příliš nevzrostl ani celkový počet kontrol. Upozornění na spalování nevhodných látek přichází na obecní úřady s rozšířenou působností většinou od sousedů. Úředníci připouštějí, že mnoho oznámení je neopodstatněných a lidé si jejich prostřednictvím často pouze vyřizují spory.

Související:

- [Zákon o ochraně ovzduší - kontroly domácích topenišť \(mýty a fakta\)](#)
- [Novela zákona o ochraně ovzduší - změny v příloze č. 2](#)
- [Novela zákona o ochraně ovzduší - nejčastější dotazy](#)